

оцінці та аналізі пасивів і активів, аналіз окупності інвестиційних проектів.

*Л. І. Леженко*, здобувач  
Київський національний економічний університет

## МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЗВІТНОСТІ

Економічний аналіз являє собою систему спеціальних знань, пов'язаних із дослідженням економічних процесів, які складаються під впливом об'єктивних економічних законів і факторів суб'єктивного порядку.

Обліково-економічна функція в системі економічного аналізу складається з трьох дисциплін: бухгалтерського обліку, фінансового обліку та аналізу господарської діяльності.

У традиційному розумінні фінансовий аналіз є методом оцінки та прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності. Бухгалтерська звітність — це комплекс взаємопов'язаних показників фінансово-господарської діяльності підприємства. Отже, перспективи розвитку систематизованого аналізу фінансової звітності пов'язані з розробкою нових аналітичних коефіцієнтів із застосуванням широкої інформаційної бази, оскільки аналітичні можливості бухгалтерської звітності дещо обмежені.

Існують декілька методів економічного аналізу. Зупинимось на методах, в основу яких покладено аналітичні залежності господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз їх стану: балансовий, арифметичних різниць, виділення ізольованого впливу факторів, відсоткових чисел, диференційний, логарифмічний, інтегральний, простих і складних відсотків, дисконтування.

Аналіз фінансового стану підприємства проводиться з метою оцінки фінансового стану підприємства, виявлення змін і прогнозу основних тенденцій у фінансовому стані підприємства.

До основних методик оцінки фінансового стану підприємства належать: побудова системи звітних балансів, представлення фінансової звітності, вертикальний та горизонтальний аналіз звітності, система аналітичних коефіцієнтів, аналітичні записки до звітності. Ці методики належать до дескриптивного типу моделей, які дають змогу структурувати та ідентифікувати взає-

мозв'язки між основними показниками і засновані на використанні інформації бухгалтерської звітності.

Вертикальний аналіз дає змогу відслідковувати та прогнозувати структурні відхилення у складі господарських коштів та джерел їх покриття.

В основу горизонтального аналізу покладено оцінку базисних темпів зростання балансових статей.

Система аналітичних коефіцієнтів фінансового стану включає п'ять груп показників за такими напрямками фінансового аналізу:

1. Аналіз ліквідності. В основі розрахунків — ідея зіставлення поточних активів (оборотних коштів) з короткостроковою кредиторською заборгованістю. Розрахунок дає можливість встановити забезпеченість підприємства оборотними коштами, необхідними для розрахунків з кредиторами за поточними операціями.

2. Аналіз поточної діяльності. Кругообіг коштів діяльності будь-якого підприємства являє собою процес безперервного переходу одних видів активів у інші. Ефективність поточної фінансово-господарської діяльності підприємства в основному визначається обігом засобів у різних видах активів.

3. Аналіз фінансової стійкості. Аналіз включає в себе оцінку джерел фінансування, які відрізняються один від одного рівнем собівартості, рівнем надійності, рівнем ризику тощо.

4. Аналіз рентабельності. Дає можливість оцінити загальну ефективність вкладення коштів у дане підприємство. Основними показниками є рентабельність залученого капіталу та рентабельність власного капіталу.

5. Аналіз стану та діяльності на ринку капіталів. У рамках цього аналізу здійснюється зіставлення показників, які характеризують стан підприємства на ринку цінних паперів, з метою орієнтування його на вкладення вільних грошових коштів у цінні папери.

Для прогнозування прибутку підприємства та його майбутнього фінансового стану розроблено різні методики, засновані на розрахунках точки критичного обсягу продажу, побудові прогностичних фінансових звітів, динамічному та ситуаційному аналізі.